

**Jostedalsbreen
nasjonalparkstyret**

Postadresse
Jostedalsbreen nasjonalparkstyret
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Rådhuset i Luster
Statens hjørne
6868 Gaupne

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3131

sflvpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyret.no/Jostedalsbreen

Høgskulen på Vestlandet
v/ Mette K. Gillespie

Sakshandsamar Marthe Gjerde

Vår ref. 2019/8670-0 432.3

Dykkar ref.

Dato 21.01.2022

Delegert vedtak - Jostedalsbreen nasjonalpark - løyve til motorisert ferdsle med snøscooter for radarmåling og helikopterflyging i JOSTICE-prosjektet - 2022 - Høgskulen på Vestlandet

Sender vedlagt delegert vedtak frå Jostedalsbreen nasjonalparkstyret.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til og sjå saksdokument.

Med helsing

Marthe Gjerde
nasjonalparkforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SNO Jostedalsbreen			
Høgskulen på Vestlandet	Postboks 7030	5020	BERGEN
Sunnfjord kommune	Postboks 338	6802	FØRDE
Luster kommune	Postboks 77	6866	GAUPNE
Stryn kommune	Tonningsgata 4	6783	STRYN
Sogndal kommune	Postboks 153	6851	SOGNDAL
Gloppen kommune	Grandavegen 9	6823	SANDANE
Statsforvaltaren i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER

Utval	Delegeringssak (DS)
Jostedalsbreen nasjonalparkstyre	

Delegert vedtak - Jostedalsbreen nasjonalpark - løyve til motorisert ferdsle med snøscooter for radarmåling og helikopterflyging i JOSTICE-prosjektet - 2022 - Høgskulen på Vestlandet

Delegert vedtak

I samsvar med delegeringsfullmakt datert 7. september 2015 vedtek nasjonalparkforvaltaren, med heimel i punkt 4.3, tredje strekpunkt i verneforskrifta, å gje løyve til Høgskulen på Vestlandet v/ Mette Gillespie for motorisert ferdsle med snøscooter og landing med helikopter i Jostedalsbreen nasjonalpark i samband med innsamling av forskingsdata i JOSTICE-prosjektet.

Løyvet gjeld på følgjande vilkår:

1. Den motoriserte ferdsla skal avgrense seg til det som er strengt naudsynt, ta omsyn til dyreliv og folk på tur i området, og den skal gjennomførast mest mogeleg konsentrert i tid.
2. Løyvet gjeld for perioden 1. februar til og med 13. april 2022.
3. Løyvet gjeld for tre lag à to scooterar, altså maks seks snøscooterar totalt, som skal følgje tidlegare vedtekne trasear.
4. Totalramme for tal landingar med helikopter innanfor vernegrensa er sett til 40. Ramma skal dekke frakt tur/retur av seks snøscooterar, forskingsutstyr, proviant og mannskap.
5. Primær landingsplass er Steinmannen, men dersom ein ikkje kjem seg fram med scooter over heile breen kan helikopteret lande med naudsynt utstyr sørvest for Bings gryte og nordaust for Lodalsbrekka for å fullføre datainnsamlinga samt for å losse av mannskap og forskingsutstyr ved utvalde utløpsbrear jf. prioritetsliste vedlagt søknaden.

6. Statens naturoppsyn v/ Anne Rudsengen eller nasjonalparkforvaltar skal varslast før flyging, og forvaltar kan utsette flyging i særleg uføresette tilfelle.
7. Jostedalsbreen nasjonalparkstyret skal ha skriftleg rapport i etterkant av feltarbeidet, og om de har gjort eventuelle observasjonar av dyr/spor/etc. undervegs.

Dersom vanskelege vêrtilhøve eller andre forhold tilseier at løyvet treng ei mindre utviding i tid, rom eller omfang, kan forvaltninga vurdere dette etter delegert mynde.

Løyvet gjeld på same vilkår som tidlegare gjeve rammeløyve, med unntak av at det er opna for motorferdsel frå 1. februar 2022 til og med 13. april 2022, og at totalramme for tal landingar med helikopter innanfor nasjonalparken er justert ned etter tidlegare gjennomførte flygingar i 2021. I tillegg opnast det for lågtflyging og landingar ved lokalitetar som lyt bestemmast i felt alt etter vêrhøve og prioritetsliste vedlagt søknaden, jf. saksutgreiinga.

Løyvet gjeld for omsøkt aktivitet jf. verneforskrifta for Jostedalsbreen nasjonalpark. Søkjar er ansvarleg for å innhente løyve frå Luster, Sogndal, Gloppen, Sunnfjord og Stryn kommune, samt frå grunneigararar.

Saksopplysningar

Dokument i saka:

- Søknad på e-post frå Høgskulen på Vestlandet v/ Mette K. Gillespie, datert 14.01.2022
- Telefonsamtale med Mette K. Gillespie 18.01.22
- Rammeløyve helikopterlanding og snøscooterkøyring i JOSTICE-prosjektet, datert 28.02.2020
- Utvida løyve for motorferdsel i JOSTICE-prosjektet 2021, datert 17.03.2021

Bakgrunn:

Feltsesongen til forskingsprosjektet JOSTICE (<https://www.jostice.no/>) vart i 2020 avlyst grunna Covid-19-utbrotet, og feltsesongen i 2021 blei noko avgrensa grunna smitteverntiltak som gjorde at forskarane laut delast i kohortar. Vêret var ugunstig i byrjinga av den allereie utsette oppstartsperioden og forsinka arbeidet ytterlegare. I den nordlege delen av feltarbeidet var det og større tekniske problem med forskingsutstyret som gjer at dei i dette området ønskjer å køyre snøscooter med georadar på nytt i 2022 då dette er ein viktig del av kartlegginga av istjuken i denne delen av Jostedalsbreplatået. Monaleg skredfare i Styggevasområdet førte i 2021 til at NVE-gruppa ikkje kunne køyre snøscooter til Styggevasshytta, og denne gruppa måtte difor transporterast med helikopter både inn og ut.

Som følgje av desse omstenda vart bruken av helikopter dette fyrste året betydeleg, og totalt vart det gjennomført 10 landingar innanfor nasjonalparkgrensa i 2021, men stadig godt

innanfor bruken skissert i opphavleg rammeløyve datert 28.02.2020 på 50 landingar over to feltsesongar. Fleire landingar vart gjennomført utanfor nasjonalparkgrensa.

Søknaden:

Høgskulen på Vestlandet, heretter kalla HVL, søkte i e-post datert 14.01.2022 om løyve til motorferdsel i Jostedalsbreen nasjonalpark våren 2022 for å ferdigstille feltarbeidet til forskingsprosjektet JOSTICE. Søknaden vert grunngjeven med at Covid-19-situasjonen, som gjorde at feltarbeidet ikkje vart gjennomført i det heile i 2020, også i 2021 la føringar for feltarbeidet og førte til ytterlegare forskyving av det totale feltarbeidet som ligg til grunn for forskingsprosjektet.

For 2022 ønskjer HVL i grove trekk å fortsetje i samsvar med arbeidet beskrive i den første søknaden, og rammeløyvet gitt den 28.02.2020, om to års feltaktivitet, og dei ønskjer å måle istjukna til Jostedalsbreen i dei områda dei enno ikkje har målingar frå. Måten dei planlegg å samle inn data har endra seg noko, då dei etter den første feltsesongen erfarer at dei ikkje klarar å måle i alle ønskete områda med mindre dei justerer metoden noko. I staden for å nytte snøscooter og ski som transportmiddel langs dei brattare utløpsbreane ønskjer dei i staden å konsentrere arbeidet ned til 2-3 dagar, der dei kombinerer helikoptertransport opp med skiløp med georadar bak ned. Slik kan dei dekke eit større areal enn det som er mogleg dersom dei er avhengig av overflateforhold som tillèt transport med snøscooter.

I høve det opphavlege løyvet for to års feltaktivitet for 2020-2021 tyder dette på noko ekstra helikopteraktivitet i form av lågtflyging og avlesning av mannskap ved utvalde utløpsbrear i området over 2-3 dagar, men ein totalt kortare feltperiode og mindre snøscootertransport innanfor nasjonalparkgrensa.

I tillegg er HVL i gang med å utvikle eit nytt helikopterbasert radarsystem, som vil mogleggjere målingar i bratte og utilgjengelege område slik som brefalla der verken snøscooter eller skikøyring kan gjennomførast på ein sikker måte. Dette er område som er kritiske for transporten av is frå plataet til dalane kring. Grunna ofte relativt tynn is i brefalla så er desse områda også av dei meir sårbare grunna klimaendringar, og ny kunnskap om istjukna her vil kunne styrke framtidige prognosar av Jostedalsbreen si utbreiing monaleg. HVL håpar å bruke 1-2 dagar på å teste dette radarsystemet dersom økonomi tillèt det, og då få samle inn istjukn i dei brattaste henga av Jostedalsbreen.

Dersom økonomi og snøtilhøva tillèt det, ønskjer JOSTICE og å dra tilbake til Steinmannen for å dekke områda over dei viktigaste utløpsbreane grundigare enn tilhøva tillèt det i 2021.

Frå søknaden:

Den planlagte helikopteraktiviteten blir konsentrert over maksimal 4 dagar (sannsynligvis bare 3) og begrenset til perioder hvor det skaper minst mulig forstyrrelser for dyreliv og fritidsaktiviteter i området. Vi håper å transportere to ski-lag til og fra i alt 14 utvalgte utløpsbreer (aktivitet 3 i tabell 3, 28 landinger i alt, prioriterte breer vist i tabell 4), mens vi planlegger flyving innenfor nasjonalparken (ingen landinger) under de 1 – 2 dages målinger med det helikopterbaserte radarsystem (aktivitet 4 i tabell 3, prioriterte breer vist i tabell 5).

Eventuell helikoptertransport under aktivitet 1 og 5 (tabell 3) burde ikke overstige 30 runder mellom Fåberg og Steinmannen/Styggevasshytta (15 runder innenfor nasjonalparken), hvorav 6 av disse er med landing (3 landinger innenfor nasjonalparken). Flyvingene forbundet med aktivitet 1 og 5 i tabell 3 vil vi så vidt mulig forsøke å kombinere med aktivitet 3 og 4, så dager med helikopteraktivitet i området minimeres mest mulig. (Vår understreking.)

Tabellen under er henta frå søknaden og syner oversikt over planlagt aktivitet i 2022.

Tabell 3. Oversikt over planlagt aktivitet i 2022.

Nr.	Formål	Varighet	Forventet tidspunkt	Logistikk
1	Radarmålinger av is- og snøtykkelse i den nordlige delen av Jostedalsbreen.	3 – 5 dager	Mars eller april	3 – 4 snøscootere. Overnatting ved Styggevasshytta. Om der er stor skredfare ønsker vi å søke om løyve til å kjøre snøscooter fra Sota sæter til Styggevasshytta for å slippe unna snøskredfare i Sprongdalen. Alternativt må vi fly med helikopter fra Fåberg til Styggevasshytta (estimert 15 runder inklusiv 3 landinger, alt utenfor nasjonalparken).
2	Radarmålinger av is- og snøtykkelse på Tunsbergdalsbreen.	1 – 3 dager	Mars eller april	Dagsturer med 3 – 4 snøscootere. Transport fra Leirdalen, gjennom Tunsbergdalen til Tunsbergdalsbreen.
3	Radarmålinger av is- og snøtykkelse langs diverse utløpsbreer (se prioritert liste i tabell 4).	2 – 3 dager*	April	Dagsturer med helikopter og ski. Vi planlegger to ski-lag med hver sin radar som på skift transporteres med helikopter til de øvre deler av utløpsbreene og hentes igjen ved brefrontene. Gruppene måler langs så mange av de 14 prioriterte utløpsbreer (tabell 4) som mulig i løpet av de 2 – 3 dages feltarbeid. Klarer vi å måle langs alle breene blir det 28 landinger i alt (14 landinger når ski-lagene settes av på toppen og 14 landinger når de hentes nær fronten).
4	Test av nytt helikopterbasert radarsystem og målinger av is- og snøtykkelse i de bratteste områdene (se prioritert liste i tabell 5).	1 – 2 dager*	Februar, mars eller april	Dagsturer med helikopter. Base ved Fåberg. Ingen planlagte landinger innenfor nasjonalparken, men et ønske om flyving mellom brefronten og det øvre akkumulasjonsområde til bratte utløpsbreer (tabell 5). For best mulige målinger må vi fly på tvers av breene, og helikopteret må derfor reise i en sikksakk rute.
5	Radarmålinger av is- og snøtykkelse i midtre og sørlige delen av Jostedalsbreen (se figur 2 og 3).	5 – 7 dager	Mars eller april	Overnatting ved Steinmannen. 2 – 3 snøscootere og helikoptertransport mellom landingsplassen ved Fåberg og Steinmannen (estimert 15 runder inklusiv 3 landinger).

*I alt maksimalt 4 dages helikopter flyving fordelt på aktivitet 3 og 4.

Nasjonalparkforvaltaren tok kontakt via telefon for å få utfyllende informasjon til handsaming av søknaden.

JOSTICE ønskjer å konsentrere attverande feltarbeid over færre dagar og ønskjer då å fly fleire rundar med helikopter i form av lågtflyging utan at dei har behov for ekstra landingar innanfor vernegrensa enn dei 40 attverande frå tidlegare rammeløyve. Som eit resultat av at dei ønskjer å nytte helikopter for å fly opp mannskap og georadarutstyr for deretter å stå på ski ned utløpsbreane kan dei konsentrere motorferdsla over færre dagar heller enn å køyre fleire dagar med snøscooter som i opphavleg plan.

Nasjonalparkforvaltar etterspurte detaljert flygeplan og -traseval, men dette lyt forskarane ta «litt på sparket», og fyke opp ved finver og prioritere ut frå liste vedlagt søknaden om kva utløpsbrear som skal prioriterast først. Helikopterflyginga vil avgrense seg sjølv med omsyn til økonomi til truleg maksimum ca. 4 dagar. Tiltakshavar opplyser om at det truleg er ein ambisiøs plan, og at det nok ikkje er mogleg å nå alt som er oppført. Men prioriteringar vert gjort når ein er i felt, og når ein har vêrtilhøva med seg.

HVL sitt tidlegare rammeløyve for helikopterlanding og snøscooterkøyring i JOSTICE-prosjektet:

HVL hadde eit rammeløyve som vart gitt 28. februar 2020. Løyvet gjaldt inntil seks snøscooterar totalt, og ramma for tal helikopterlandingar innanfor vernegrensa vart sett til 50 over to år.

Frå saksprotokollen, styresak 5/20 , frå møte 24.02.2020:

Vedtak

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre gir, med i heimel i punkt 4.3, tredje strekpunkt i verneforskrifta, løyve til Høgskulen på Vestlandet v/Mette Gillespie for motorisert ferdsle med snøscooter og landing med helikopter i Jostedalsbreen nasjonalpark i samband med innsamling av forskingsdata i JOSTICE-prosjektet.

Løyvet gjeld på følgjande vilkår:

- 1. Den motoriserte ferdsla skal avgrense seg til det som er strengt naudsynt, ta omsyn til dyreliv og folk på tur i området, og den skal gjennomførast mest mogeleg konsentrert i tid.*
- 2. Løyvet gjeld for perioden 24. februar til og med 30. april 2020 og i perioden 1. januar til og med den 28. april 2021. Løyvet gjeld ikkje heilagdagane i påska.*
- 3. Løyvet gjeld for tre lag à to scootere, altså maks seks snøscootere totalt, som skal følgje hovudlinjene i kartet vedlagt søknaden, jf. saksutgreiinga.*
- 4. Totalramme for tal landingar med helikopter innanfor vernegrensa er sett til 50 over to år. Ramma skal dekke frakt tur/retur av seks snøscootere, forskingsutstyr, proviant og mannskap. Primær landingsplass er Steinmannen, men dersom ein ikkje kjem seg fram med scooter over heile breen kan helikopteret lande med naudsynt utstyr sørvest for Bings gryte og nordaust for Lodalsbrekka for å fullføre datainnsamlinga.*
- 5. Statens naturoppsyn v/ Anne Rudsengen eller nasjonalparkforvaltar skal varslast før flyging, og forvaltar kan utsette flyging i særleg uføresette tilfelle.*
- 6. Jostedalsbreen nasjonalparkstyre skal ha skriftleg rapport i etterkant av feltarbeidet, og om de har gjort eventuelle observasjonar av dyr/spor/etc. undervegs.*

Dersom vanskelege vêrtilhøve eller andre forhold tilseier at løyvet treng utviding i tid, rom eller omfang, kan forvaltninga gjere dette med delegert mynde.

Løyvet gjeld for omsøkt aktivitet jf. verneforskrifta for Jostedalsbreen nasjonalpark. Søkjar er ansvarleg for å innhente løyve frå Luster, Sogndal, Gloppen, Sunnfjord og Stryn kommune, samt frå grunneigararar.

Grunna avlyst feltarbeid i 2020 og gjeldande smitteverntiltak vart det gjeve utviding av eksisterande løyve i 2021. Frå saksprotokollen, delegert vedtak DS2/21:

Løyvet gjeld på same vilkår som tidlegare gjeve rammeløyve, med unntak av at det er opna for motorferdsel til og med 30. april 2021, og at det er opna for at i alt 7 snøscooterar kan nyttast i perioden 12/4 – 17/4.

Lovgrunnlag:

Føremålet med nasjonalparken er:

- å verne eit stort, variert og verdfullt breområde med tilhøyrande område frå lågland til høgfjell, med plante- og dyreliv og geologiske førekomstar i naturleg eller i det vesentlege naturleg tilstand.
- å gje høve til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt friluftsliv som er lite avhengig av teknisk tilrettelegging.
- å verne om kulturminne og kulturlandskap.

Motorferdsle, inkludert landing med luftfartøy og lågtflyging mindre enn 300 m over bakken, er forbode i Jostedalsbreen nasjonalpark (verneforskrifta pkt. IV, 4.1). Det er likevel opning i dispensasjonsheimelen i verneforskrifta (pkt. IV, 4.3) for motorferdsel i samband med vitskaplege granskingar etter oppdrag frå granskingsinstitusjon. Fylgjande skal leggjast til grunn for vurdering av søknaden: «Før eventuelt løyve vert gjeve skal trongen for transport vurderast mot moglege skadar og ulemper og i høve til eit mål om å redusere motorferdsla til eit minimum. Andre transportmetodar og kombinasjonar av fleire transportoppdrag skal òg vurderast.»

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre har i utvalssak 05/2016 delegert mynde til nasjonalparkforvaltar til å treffe vedtak i saker som gjeld løyver etter den spesifiserte dispensasjonsheimelen i verneforskrifta § IV, pkt. 4.3.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig mynde som kan påverke naturmangfald, og det skal gå fram av avgjerda korleis desse prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Rammeløyvet frå nasjonalparkstyret gjeve i styresak 5/20, datert 28.02.2020, blei løyvd like før nedstenginga i mars 2020. Pandemien medførte at planlagt feltaktivitet for heile den fyrste sesongen av JOSTICE vart utsett i sin heilskap. Oppstart av JOSTICE-feltarbeid tok difor ikkje til før på våren 2021. JOSTICE måtte, grunna smitteverntiltak, dele laga opp i

kohortar og leggje opp feltaktivitet etter gjeldande smittevernreglar. JOSTICE fekk utvida det eksisterande rammeløyvet noko etter at vêret allereie hadde ført til ytterlegare utsetjing av feltaktivitet for våren 2021.

Det tidlegare gjeve rammeløyvet skulle altså dekke planlagt feltaktivitet over to feltsesongar, våren 2020 og våren 2021. Då JOSTICE måtte utsetjast eitt år, er det ut frå innrapportert aktivitet attståande 40 av 50 totalt løyvde landingar med helikopter innanfor vernegrensa i tillegg til snøscooterkøyring for georadarmålingar på attståande delar av iskappa. Frå søknaden vert planen for 2022 justert noko i høve planen JOSTICE opphavleg hadde for feltarbeid i 2021, i form av meir lågtflyging men mindre snøscooterkøyring og dermed meir konsentrert i tid motorferdsle. Nasjonalparkforvaltar syner til opphavleg rammeløyve for vurderingar lagt til grunn for rammer og vilkår sett i 2020.

Fråværet av motorferdsel og motorstøy er ein viktig kvalitet i nasjonalparken. Sjølv om det samla sett er lite motorferdsel i Jostedalsbreen nasjonalpark, er det av omsyn til verneføremålet viktig å avgrense ferdsla til det som er strengt naudsynt. Forvaltar vurderer kunnskapsgrunnlaget til å vere tilstrekkeleg til å vurdere søknaden (jf. nml § 8). Det er og sett vilkår for å avgrense motorferdsla i tid og rom (nml § 9), og ved å konsentrere motorferdsla mest mogleg i tid vurderer forvaltar dette mindre belastande for dyreliv enn langvarig snøscooterkøyring. Det vert sett opp tilsvarande vilkår som i opphavleg rammeløyve, med justering av løyvet i tid fram til byrjinga av påska 2022. Dette for å unngå eventuell forstyrning av folk på tur eller dyreliv (nml § 8).

Det er viktig at bruken av helikopter og snøscooterane er effektiv (nml §§ 10 og 11). Løyvet er i utgangspunktet avgrensa i tid fram til friluftaktivitetane tek seg opp, og det er sett vilkår om at det skal takast omsyn til dyreliv og folk på tur i området.

Helikopter og snøscooter er naudsynte hjelpemiddel til arbeidet (naturmangfaldlova § 12).

Uansett tilhøve ved feltarbeidet forventar HVL å halde seg innanfor opphavleg totalramme på maksimalt 50 landingar med helikopter innanfor vernegrensa fordelt på to år. HVL vil informere lokalbefolkninga om planlagt motorisert aktivitet i forkant via JOSTICE medier og lokale Facebook-grupper.

Nasjonalparkforvaltar vurderer at søknaden for feltsesongen 2022 i hovudsak er ei forlenging av dispensasjon for motorferdsel tidlegare vurdert av styret, og har drøfta saka rutinemessig med styreleiar. Vidare vurderer nasjonalparkforvaltar at løyve som allereie var tildelt av styret, og som av uføresette hendingar har blitt utsett, bør kunne forlengast til komande feltsesong våren 2022. Forskingsresultata som JOSTICE produserer vil vere av ålmenta si interesse, og nasjonalparkforvaltninga vil dra nytte av ny kunnskap som vil kome om breen og lokalklimatiske variasjonar.

Dersom vanskelege vêrtilhøve eller andre forhold tilseier at løyvet treng ei mindre utviding i tid, rom eller omfang, kan forvaltninga vurdere dette etter delegert mynde.

Etter ei konkret vurdering der nasjonalparkforvaltaren særleg har vektlagt at tiltaket ikkje strir mot verneformålet, og at tiltaket er nødvendig for å kunne gjennomføre eit større forskingsprosjekt som også kan bli viktig for forvaltninga, meiner nasjonalparkforvaltaren at det med dei gitte vilkåra kan gjevast løyve til tiltaket.